

Jak přeměnit světlo na hmotu

D. Krátký¹, M. Kalda², K. Vlčková³, A. Trnka⁴

¹Gymnázium Lud'ka Pika, Plzeň; tyna.wolf2k4@gmail.com

²Gymnázium Tišnov; martin.kalda07@gmail.com

³Gymnázium Tanvald; 2018-kratky-daniel@gymtan.cz

⁴GYOA Pelhřimov; trnka.antoska@gmail.com

Abstrakt

V této práci popisujeme simulaci generace virtuálních elektron-pozitronových párů pomocí různě polarizovaných laserových záblesků, tedy přeměnu energie ve hmotu. Cílem je porovnat efektivitu lineární a radiální polarizace laseru, aby se zjistilo kterou metodu je vhodnější použít při experimentálním ověřování jevu. Ve výsledcích je vidět řádově vyšší účinnost radiální polarizace

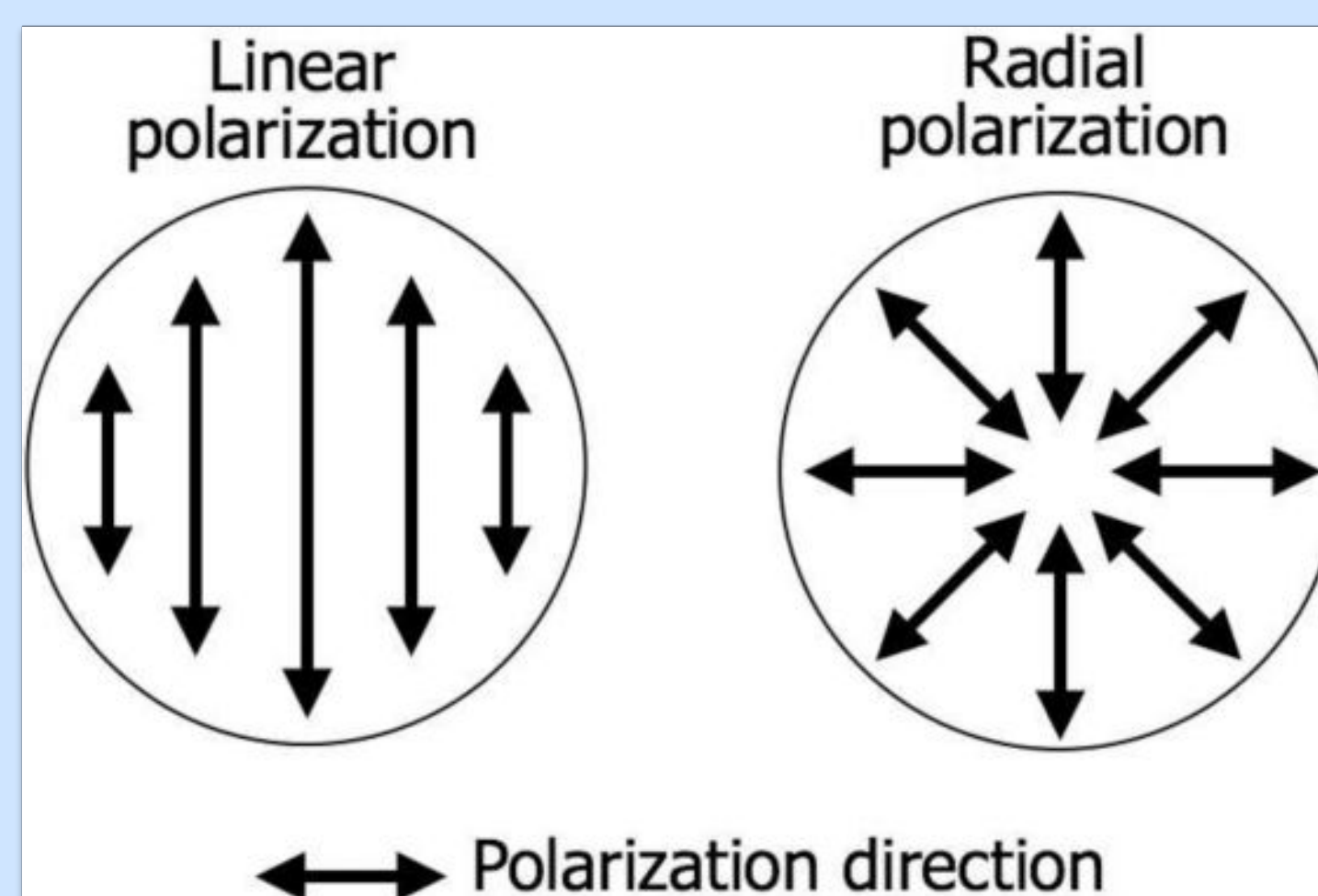
Rovnice

$$\vec{F} = -q(\vec{E} + \vec{v} * \vec{B} + G)$$

- Používáme variantu Lorentzovy rovnice
  - q = náboj elektronu
  - E = elektrické pole
  - v = rychlost
  - B = magnetické pole
  - G = kvantové korekce

Postup

- K přeměně energie na hmotu potřebujeme laser a elektron.
- Elektron v elektromagnetickém (EM) poli laseru se začne urychlovat a opisovat zakřivenou trajektorii → vyzářuje fotony.
- Tyto fotony se srážejí s fotony laseru → elektron-pozitronové páry - Breit-Wheelerův princip
- Tento proces se opakuje → kaskáda → až 10^7 párů. [1]
- Jsou dva způsoby
  - Lineární polarizace → jednu nevýhodu - elektron se může dostat mimo pole působnosti laseru.
  - Radiální polarizace → elektron bude tam kde je třeba ve správnou chvíli.

Cíl

- Nasimulovat celý proces s různými parametry
- Porovnat efektivitu lineární a radiální polarizace
- Určit intenzitu laseru potřebnou pro vypovídající výsledky experimentu.

Výpočty

- Výpočty byly provedeny superpočítačem v Ostravě (metacentrum.cz)
- Deset vstupních souborů, pět s radiální polarizací, pět s lineární.
- Rozdílné velikosti amplitudy laseru, od 1000 do 11000 (současné lasery jsou max na úrovni amplitudy 1000)
- U radiální polarizace nemáme výsledky elektron-pozitronových párů nad laser s amplitudou 4000 z důvodu překročení časového limitu

Závěr

Při vhodné zvolené (tj. radiální) polarizaci laserového záření je možné generovat řádově větší počet pozitronů oproti standardně používané lineární polarizaci. Kaskádní tvorby pozitronů je možné dosáhnout při intenzitě 10^{24} W/cm², přičemž světový rekord je 10^{23} W/cm² [2]. V případě lineární polarizace je potřebná intenzita 100x vyšší.

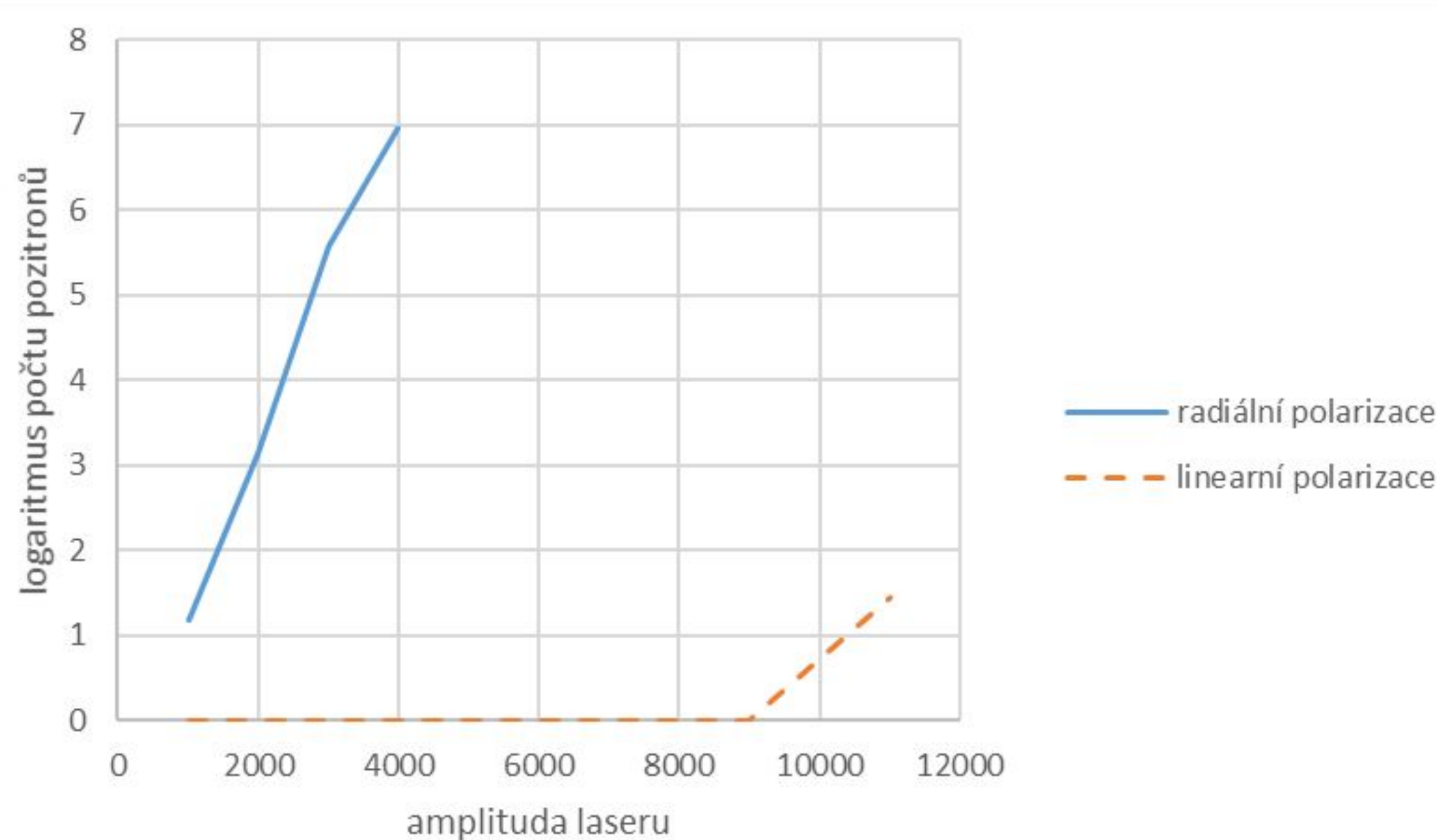
Z provedených výpočtů vyplývá, že pro provedení experimentu přeměny světla na hmotu je zásadní polarizace použitého EM pole, to jest laseru.

Reference a poděkování

[1] T. G. Blackburn, Rev. Mod. Plasma Phys. 4, 5 (2020)

[2] J. W. Yoon, Y. G. Kim, I. W. Choi, J. H. Sung, H. W. Lee, S. K. Lee, and C. H. Nam, Optica 8, 630 (2021)

- Tímto bychom chtěli poděkovat Ing. Martinovi Jirkovi Ph.D. za odborné vedení. Také děkujeme organizátorům Týdne vědy na Jaderce za přípravu této skvělé akce.

Amplituda	Počet pozitronů v lineární polarizaci (LP)	Počet pozitronů v radiální polarizaci (RP)
1000	0	15
2000	0	1338
3000	0	337 337
4000	0	9 217 340
6000	0	ND
9000	0	ND
11000	0	ND